

Sygn. akt III KK 635/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Barbary Nowińskiej,

w sprawie **M. D. W.**,

co do którego umorzono postępowanie o czyn z art. 107 § 1 k.k.s.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 25 lipca 2019 r.

kasacji wniesionej przez Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w O., na niekorzyść,

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 25 maja 2018 r., sygn. akt II Ka (...),

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 27 października 2017 r., sygn. akt II K (...),

i umarzającego postępowanie karne

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej M. D. W. i
przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w S. do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

M. W. został oskarżony o to, że w dniu 19 stycznia 2015 r. w lokalu „H.” przy ul. G. w O., jako prezes zarządu T. sp. z o.o. w W. - dysponenta automatów A. nr (...), A. nr (...) oraz K. nr (...). urządzał gry na wymienionych urządzeniach o wygrane pieniężne, bez wymaganego zezwolenia i w miejscu do tego nieprzeznaczonym z naruszeniem art. 14 ust. 1 oraz art. 23a ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 612 ze zm.),

tj. o przestępstwo skarbowe określone w art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.

Wyrokiem z dnia 27 października 2017 r. Sąd Rejonowy w O., sygn. akt II K (...), oskarżonego M. W., w ramach zarzucanego mu czynu, uznał za winnego tego, że w dniu 19 stycznia 2015 r. w lokalu „H.” przy ul. G. w O., jako prezes zarządu T. sp. z o.o. z/s w W. - dysponenta automatów A. nr (...), A. nr (...) oraz K. nr (...), urządzał gry na wymienionych urządzeniach o wygrane pieniężne, bez wymaganego zezwolenia z naruszeniem art. 6 ust. 1 oraz art. 23a ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 612 ze zm.), to jest popełnienia przestępstwa skarbowego określonego w art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. i za to, na podstawie art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 23 § 1 i 3 k.k.s. wymierzył mu karę 100 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej w kwocie po 100,00 zł.

Apelację od tego orzeczenia wniósł oskarżony. Zarzuty podniesione w tym środku odwoławczym nie zostały uwzględnione przez Sąd Okręgowy w S., który jednak na podstawie art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. wyrok co do oskarżonego M. W. uchylił i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. postępowanie karne w tym zakresie umorzył, a kosztami procesu obciążył Skarb Państwa (wyrok z dnia 25 maja 2018 r., sygn. akt II Ka (...)).

Kasację od tego orzeczenia wniósł Naczelnik (...) Urzędu Celno – Skarbowego w O., zaskarżając powyższy wyrok na niekorzyść M. W. i zarzucając:

„1.rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s. polegające na błędnym przyjęciu, iż zaistniała ujemna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej, gdyż oskarżony M. W. został wcześniej prawomocnie skazany za czyn, będący elementem czynu ciągłego

przypisanego mu prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 kwietnia 2017 r., sygn. akt II K (...), w sytuacji gdy oskarżony nie został prawomocnie skazany w warunkach określonych w art. 6 § 2 k.k.s. w związku z art. 107 § 1 k.k.s., albowiem czyn zarzucany oskarżonemu w niniejszej sprawie nie tożsamy z czynami, za które został skazany ww. wyrokiem, z uwagi na fakt, że czyn ten został popełniony w innych miejscach i miejscowościach, dotyczył innych urządzeń do gry oraz zachodziły inne istotne różnice, a tym samym nie było prawnej przeszkody do orzekania w przedmiocie odpowiedzialności karnej skarbowej oskarżonego, za czyny zarzucane mu w akcie oskarżenia,

2. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 6 § 2 k.k.s. w związku z art. 107 § 1 k.k.s. polegające na uznaniu, iż art. 6 § 2 k.k.s. obejmuje swą treścią normatywną i znajduje zastosowanie do przestępstw trwałych - wieloczynowych, do których należą czyny zabronione spenalizowane w art. 107 § 1 k.k.s.,
3. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 632 pkt 2 i art. 634 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s. polegające na błędnym przyjęciu, iż zaistniała podstawa do obciążenia kosztami procesu odnośnie M. W., Skarbu Państwa w pkt III sentencji wyroku sądu odwoławczego, w sytuacji, gdy oskarżony M. W. nie został prawomocnie skazany w warunkach określonych w art. 6 § 2 k.k.s. w związku z art. 107 § 1 k.k.s., a tym samym nie było prawnej przeszkody do orzekania w przedmiocie odpowiedzialności karnej skarbowej oskarżonego, za czyny zarzucane mu w akcie oskarżenia i skutkiem czego nie było podstaw do umorzenia postępowania w oparciu o art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s.”

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się skuteczna.

Z lektury pisemnych motywów wyroku wydanego przez Sąd Okręgowy w S. w dniu 25 maja 2018 r. bezspornie wynika, że Sąd ten przyjął, iż M. W. przed

wydaniem orzeczenia zaskarżonego m.in. środkiem odwoławczym kierowanym przez oskarżonego, został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 kwietnia 2017 r., sygn. akt II K (...) za czyn z art. 107 §1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. popełniony w okresie od 2 stycznia 2015 r. do 22 stycznia 2015 r. (k. 642-644),

Według Sądu Odwoławczego wszystkie zachowania M. W. polegały na wykorzystaniu przez niego takiej samej sposobności, będącej rezultatem prowadzenia działalności gospodarczej, dotyczącej nielegalnego urządzania gier na automatach. Wobec tego Sąd ten uznał, że zachowanie M. W. powinno być potraktowane jako element czynu ciągłego, a prawomocne skazanie za czyn ciągły skutkuje zaistnieniem przesłanki w postaci res iudicata. Nie było możliwe więc - zdaniem tego Sądu - przypisanie następnego, jednostkowego zachowania z czasu objętego prawomocnym wyrokiem.

Przedstawione przez Sąd Okręgowy w S. stanowisko, na co trafnie wskazał autor kasacji, jest sprzeczne z utrwaloną już linią judykatury Sądu Najwyższego, którą członkowie składu orzekającego w rozpoznawanej sprawie w całości aprobuja.

Rzecz bowiem w tym, że omawiana kwestia nie stanowi żadnego novum w praktyce orzeczniczej Sądu Najwyższego. Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2018 r., V KS 5/18, Sąd Najwyższy wskazał wszakże, że warunkiem przyjęcia zaistnienia res iudicata jest tożsamość czynu, a nie wyłącznie wzajemne podobieństwa, identyczna kwalifikacja prawna, jak też umieszczenie zachowań w tożsamym przedziale czasowym. W ten właśnie sposób wyłączona została możliwość wystąpienia powagi rzeczy osądzonej w stosunku do czynów z art. 107 § 1 k.k.s., w odniesieniu do innych automatów i działań w różnych miejscowościach. Stanowisko to nie miało charakteru jednostkowego i zostało powtórzone z poszerzoną argumentacją także w innych judykatach Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki z dnia: 22 maja 2018 r., III KK 331/17; 15 listopada 2018 r., V KK 268/18), w tym w wyroku z dnia 19 września 2018 r., V KK 415/18, w którym stwierdzono, że „Skoro urządzanie gry hazardowej w postaci gry na automatach (art. 1 ust. 2 w zw. z art. 2 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r., Dz. U. z 2018 r. poz. 165 z późn. zm.) wymaga uzyskania koncesji

na kasyno gry (art. 6 ust. 1 tej ustawy), a koncesja taka udzielana jest w odniesieniu do jednego kasyna, prowadzonego w ściśle określonym (geograficznie) miejscu (art. 41 ust. 1, art. 42 pkt 3 i art. 35 pkt 5 tej ustawy), to zachowanie osoby, która nie posiadając koncesji na prowadzenie kasyna podejmuje działanie w postaci urządzania gry na automatach w różnych miejscach (miejscowościach, lokalach), stanowi każdorazowo - od strony prawnokarnej - inny czyn, podjęty z zamiarem naruszenia tych przepisów w każdym z tych miejsc. Uprzednie prawomocne skazanie za przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s., popełnione w innym miejscu, w warunkach czynu ciągłego (art. 6 § 2 k.k.s.), w którym czas jego popełnienia obejmuje czasokres popełnienia czynu z art. 107 § 1 k.k.s., co do którego toczy się jeszcze postępowanie karne skarbowe, nie stanowi w tym późniejszym procesie przeszkody procesowej w postaci powagi rzeczy osądzonej, albowiem nie jest spełniony warunek tożsamości czynów”.

Wobec przytoczonych poglądów prawnych oraz treści wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 kwietnia 2017 r., sygn. akt II K (...), należy uznać, że M. W. jednoznacznie przypisano różne działania, co uszło uwadze Sądowi Odwoławczemu. Wskazują na to bezwzględnie takie czynniki, jak: zakres przedsięwziętego działania, miejsca urządzania gry, rodzaje automatów. W tej sytuacji trzeba uznać, że każde z tych skazań dotyczy innych czynów, co uniemożliwia przyjęcie ustalenia, iż doszło w tym wypadku do zaistnienia „idem”.

Zarzut sformułowany w pkt 1. kasacji, a odnoszący się do obrazy art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., należało zatem uwzględnić. Nie było bowiem możliwe w stosunku do zachowań oskarżonego przyjąć, iż doszło do zrealizowania przesłanki wykorzystania tej samej sposobności (art. 6 § 2 k.k.s.). Wskazane naruszenie było rażące i bez wątpienia miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, wobec czego należało go uchylić i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Rozpoznanie tego zarzutu było też wystarczające do wydania orzeczenia (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.), Sąd Najwyższy uznał więc, że rozpoznanie pozostałych byłoby bezprzedmiotowe.

W tej sytuacji, w postępowaniu ponownym Sąd odwoławczy rozpozna apelację z uwzględnieniem stanowiska przedstawionego przez Sąd Najwyższy (art. 442 § 3 k.p.k.).

Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.